

- 1 כזה, מבלי להתיירא שיתפסו אותך?! - השיב: עכשיו אינני אריסטו! ... בשעה שעוסק בחכמה אזי הוא
2 חכם וכו', אבל אחר-כך הרי הוא אדם אחר!
- 3 אבל שיטת התורה אינה כן, אלא כמו שכתב הרמב"ם²⁹ "כשם שהחכם ניכר בחכמתו ובדעותיו.. כך
4 צריך שיהיה ניכר במעשיו במאכלו ובמשקו וכו'". - הן אמת שאמרו³⁰ "קבל את האמת ממי שאומרה",
5 אבל אף-על-פי-כן צריכה גם הנהגתו להיות בהתאם לכך.
- 6 וכידוע הפתגם³¹ שגם ההשכלה היותר נעלית בתורת החסידות צריכה להתבטא בענין של "בכך" בנוגע
7 לפועל.
- 8 ו"מכלל הן אתה שומע לאו"³² - שאם הלימוד אינו בא לידי מעשה, הנה גם בשעת הלימוד אינו
9 חכם, כי כשחסר ברגל - חסר גם בראש.
- 10 ד. אך עדיין יכול לטעון, שכיון שהתייגע בשכלו, אינו מוכן לוותר, ורצונו לבנות על שכלו ("בויען
11 אויף דעם אייגענעם שכל") בנוגע לעצמו בתור יחיד.
- 12 ועל זה באה הוראה נוספת מענין המרגלים שסמכו על שכלם (ומה גם שהיתה להם "דיפלומה" ממשה
13 ש"כשרים היו") - שאף שהיו עשרה בלבד, מכל-מקום גרמו לכל בני ישראל, יחד עם משה רבינו,
14 שנשאר ארבעים שנה יתירות במדבר, "במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים"³³.
- 15 וטעם הדבר - דכיון שכל אחד מהם היה נשיא של שבט בישראל, לכן היתה להם השפעה על בני
16 ישראל, כך, שלמרות שיהושע וכלב לא הסכימו עמהם, ומשה רבינו - שהיה גדול מהם - לא הסכים
17 עמהם, מכל-מקום גרמו לכל בני ישראל להשאיר במדבר ארבעים שנה.
- 18 וזוהי גם הוראה לכל אחד מישראל - שעם היותו יחיד, יש לו אחריות גם עבור הזולת, החל מבני
19 ביתו ומשפחתו וסביבתו, ובפרט אם הוא בעל השפעה על חוג מסויים, שמכבדים אותו - ללא נפקא-מינה
20 מהי הסיבה לכך, אפילו אם זה בגלל שלימדם מהו "זוהמא ליסטרוון" (כף גדולה שמסלקין בו זוהם
21 הקדירה והקלחת לצדדין)³⁴ - ובמילא מכבדים גם את מעשיו, ולכן אם לא יתקן את מעשיו, הרי זה
22 ישפיע באופן בלתי רצוי גם על אחרים, כפי שהיה אצל המרגלים³⁵.
- 23 ועל-דרך-זה לאידך גיסא - שעל-ידי הנהגה טובה (כפי שהיה אצל יהושע וכלב ש"חיו מן האנשים
24 ההם"³⁶) פועל יהודי לא רק בנוגע לעצמו, אלא גם בנוגע לאחרים.
- 25 ואשרי חלקם של אלו שמתנהגים כדבעי, וזכות הרבים תלוי בהם.
- 26 והעיקר - שעל-ידי-זה ממהרים את ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, ובאופן דנשמה בגוף דוקא, שאז
27 יהיה הענין ד"מעשה גדול"³⁷ דוקא, וביחד עם זה "יהיו פנויין בתורה וחכמתה"³⁸, כיון שיקויים היעוד³⁹
28 "ועמדו זרים ורעו צאנכם"⁴⁰.
- 29 * * *
- 30 ה. בהמשך הפרשה⁴¹ נאמר "כי תבואו אל ארץ מושבותיכם", ומפרש רש"י: "בישר להם שיכנסו
31 לארץ".

עשרה - "עדה" (ראה לקו"ש חל"ג ע' 85. וש"נ), שזהו הפרסום
הכי גדול ע"פ תורה (ראה גם תורת מנחם חנ"ג ע' 84. וש"נ).
36) פרשתנו שם, לח.
37) ראה תורת מנחם סה"מ טבת ע' רטז ואילך. וש"נ.
38) רמב"ם הל' מלכים פי"ב ה"ד.
39) ישע"י סא, ה.
40) חסר הסיום (המו"ל).
41) טו, ב.

29) הל' דעות רפ"ה.
30) ראה רמב"ם בהקדמה לשמונה פרקים. רמ"א בהקדמה
לספרו מחיר יין.
31) ראה תורת מנחם חנ"ב ע' 253. וש"נ.
32) פירש"י פ' שופטים יז, כ. ועוד.
33) עקב ח, טו.
34) ב"מ לג, א (ובפירש"י).
35) נזכר גם שאצל המרגלים ה' ענין של פרהסיא, שהרי היו